

O Svetem Duhu I. 140-155

16. KAKOR JE OČE LUČ, JE TUDI SIN LUČ IN TUDI DUH JE LUČ; KAKOR PRAVIMO OČETU OGENJ, TAKO TUDI SINU IN DUHU.

140. Kako naj torej še povem, da kakor je Oče Luč, tako je tudi Sin Luč in Sveti Duh Luč? To je namreč v Božji moči. Bog je namreč Luč, kakor pravi Janez: *Kajti Bog je luč in teme ni v njem.*¹

141. Luč pa je tudi Sin, ker je bilo življenje luč ljudi.² In da bi pokazal, da govori o Božjem Sinu, je evangelist rekel o Janezu Krstniku: *Ni bil on luč, ampak pričeval naj bi o luči. Resnična luč, ki razsvetljuje vsakega človeka, je prihajala na svet.*³ Ker je torej Bog Luč, je prava Luč tudi Božji Sin, kakor je brez dvoma Božji Sin tudi pravi Bog.

142. Še druge dokaze imaš, da je Sin Luč: *Ljudstvo, ki je sedelo v temi, je zagledalo veliko luč.*⁴ Kaj je namreč bolj očitno, kakor to, kar je rečeno: *Zakaj pri tebi je vir življenja, v tvoji luči bomo videli luč.*⁵ To je ta, ki je pri tebi, vsemogočni Oče, v tvoji luči, Sinu, bomo videli luč, Svetega Duha, kakor je sam Gospod pokazal, govoreč: *Sprejmite Svetega Duha*⁶, in drugod: *In moč je izhajala iz njega.*⁷

143. Kdo bi torej dvomil o tem, da je Oče Luč, ko pa beremo o njegovem Sinu, da je *odsvit večne luči*?⁸ Odsvit česa, če ne Očeta, je torej

Sin, ki je vedno z Očetom in sije ne z različno, ampak z isto jasnostjo?

144. Izaija pokaže, da Sveti Duh ni le Luč, ampak tudi Ogenj, ko pravi: *In Izraelova luč bo ogenj.*⁹ Tako prerokuje o njem kot v ognju gorečem, kajti na te tri načine lažje zaznamo veličino božanstva; kajti posvečevati je lastno božanstvu, razsvetljevati pa ognju in luči; in izražati se in dati se videti v podobi ognja je lastno božanstvu. *Bog je namreč použivajoč ogenj,*¹⁰ kakor je rekel Mojzes.

145. On sam je namreč videl ogenj v grmu in slišal Boga ravno takrat, ko je glas prišel iz ognjenega plamena, govoreč mu: *Jaz sem Bog Abrahamov in Bog Izakov in Bog Jakobov.*¹¹ Glas je bil torej iz ognja in grm je bil v ognju in plamen ni bil škodljiv. *Gorel je namreč grm in ni zgorel;* s to skrivnostjo pa je Gospod hotel pokazati, da bo prišel razsvetliti trne našega telesa; ne použiti slabotnih, ampak olajšati slabosti. Krščeval bo s *Svetim Duhom in ognjem*, da bo podelil milost in použil grehe. V podobi ognja je torej Bog.

146. Po enakem zgledu se je tudi v Apostolskih delih, ko je Sveti Duh prišel nad učence,

pokazal v podobi ognja; tako namreč bereš: *Nenadoma je z neba nastal šum, kakor bi Duh prihajal z veliko močjo, in je napolnil vso hišo, kjer so se zadrževali. In prikazali so se jim jeziki, razdeljeni kakor plameni.*¹²

147. Kakor takrat, ko je Gideon, ki je nato premagal Midjance, ukazal tristetnim možem, naj vzamejo vrče in v njih goreče plamenice, v desnicah pa naj držijo rogove, tako so tudi naši predniki ohranili, kar so prejeli od apostolov: da so vrči, narejeni iz gline, naša telesa in so brez bojazni, če gorijo v gorečnosti duhovne milosti in izpričujejo trpljenje Gospoda Jezusa z izpovedjo v ubranem glasu.

148. Kdo bi torej dvomil o božanskosti Svetega Duha, ko se tam, kjer je milost Duha, kaže podoba Božanstva? Iz tega pričevanja pa ne razberemo razliknosti, ampak enotnost Božje moči. Kako bi namreč lahko razlikovali moč, kjer je učinek vsega delovanja eden? Niti ne more biti milosti zakramentov, kjer ni bilo odpuščanja grehov.

149. Kaj je torej ta Ogenj? – Prav to gotovo ni krhki ogenj iz ničvrednega dračja ali drevesnih vej, ampak tisti Ogenj, ki izboljšuje dobra dejanja kakor zlato in použiva grehe kakor drva. To je vsekakor Sveti Duh, ki ga imenujemo tudi Ogenj in Luč Gospodovega obličja.

17. DUH JE LUČ BOŽJEGA OBLIČJA IN KAKOR JE OČE ŽIVLJENJE, JE TAKO TUDI SIN ŽIVLJENJE IN TUDI DUH JE ŽIVLJENJE.

Luč, kakor smo rekli že prej: *Vtisnjena je v nas luč tvojega obličja, Gospod.*¹³ Kaj je torej ta vtisnjena Luč, če ne Luč tistega duhovnega pečata, v katerega verujoč, pravi, *vam je bil vtisnjen pečat obljubljenega Svetega Duha?*¹⁴

150. In kakor je Božje obličje Luč, tako tudi ogenj izhaja iz Božjega obličja, kakor je pisano: *Ogenj bo gorel v njegovem obličju.*¹⁵ Milost sodnega dne sije vnaprej, da bi lahko sledila odveza, ki nagrajuje zvestobo svetnikov. O, neznansko preobilje Pisem, ki ga nihče ne more dojeti s človeško naravo! O, največji dokaz Božje enotnosti! S tema

dvema vrsticama je namreč označeno veliko stvari!

151. Rekli smo: Oče je Luč, Sin je Luč, Sveti Duh je Luč; sprejemamo tudi, da je Oče Življenje, Sin Življenje in Sveti Duh Življenje. Janez je namreč rekel: *Kar je bilo od začetka, kar smo slišali in videli ter spoznali z lastnimi očmi, kar so otipale naše roke, o besedi življenja: in življenje se je razodelo in videli smo ga in pričujemo vam o življenju, ki je bilo pri Očetu.*¹⁶ In rekel je ‚beseda življenja‘ in ‚življenje‘, da bi pokazal, da sta tako Oče kot Sin Življenje. Kaj je namreč ‚beseda življenja‘, če ne Božja beseda? Potemtakem sta in Bog in Beseda Življenja Življenje. In kar je rečeno o Besedi Življenja, je tudi o Duhu Življenja. Pisano je namreč: *Duh življenja je bil v kolesih.*¹⁷ Kakor je torej Beseda Življenja Življenje, tako je tudi Duh Življenja Življenje.

18. KAKOR JE OČE VIR ŽIVLJENJA, JE TAKO TUDI SIN VIR ŽIVLJENJA IN TUDI DUH JE VIR ŽIVLJENJA; KAKOR JE OČE REKA, TAKO JE TUDI SIN REKA IN TUDI DUH JE REKA.

152. Spoznaj sedaj, da kakor je Oče Vir Življenja, tako so tudi mnogi spregovorili o Sinu kot Viru Življenja; zakaj, kakor pravi, je *pri tebi, vsemogočni Bog, tvoj Sin vir življenja,*¹⁸ to je izvir Svetega Duha, kajti Duh je Življenje, kakor je rekel Gospod: *Besede, ki sem vam jih govoril, so duh in življenje,*¹⁹ zakaj kjer je Duh, je Življenje, in kjer je Življenje, je tudi Sveti Duh.

153. Mnogi namreč želijo na tem mestu imenovati za Vir zgolj Očeta, čeprav vidijo, o čem so nam spregovorila Pisma: *Pri tebi, je rečeno, je vir življenja;*²⁰ to je: pri Očetu je Sin, zakaj *Beseda je bila pri Bogu; bila je v začetku in bila je pri Bogu.*²¹

154. Toda če kdo spozna na tem mestu kot Vir ali Očeta ali Sina, zagotovo ne razumemo tega Vira kot vira vode, ki je ustvarjena, temveč tiste božanske milosti, ki je Sveti Duh; on sam je namreč ‚živa voda‘. Zatorej pravi Gospod: *Če bi poznala Božji dar in kdo je, ki ti pravi: ‚Daj mi piti,‘ bi ga ti prosila in dal bi ti žive vode.*²²

155. Po tej vodi je žejalo Davidovo dušo; po tem izviru vodá hrepeni jelen;²³ ni žejen strupa kač. Voda duhovne milosti je namreč živa, da more umiti notranjosti uma, oprati vsak greh duše in očistiti skrite prestopke.

Prevedel: Janko Potisek

¹ 1 Jn 1,5

² Jn 1,4

³ Jn 1,8-9

⁴ prim. Mt 4,16; Iz 9,1

⁵ Ps 36(35),10

⁶ Jn 20,22

⁷ Lk 6,19

⁸ Mdr 7,26; Heb 1,3

⁹ Iz 10,17

¹⁰ 5 Mz 4,24

¹¹ 2 Mz 3,6.15

¹² Apd 2,2-3

¹³ Ps 4,7

¹⁴ Ef 1,13

¹⁵ Ps 50(49),3

¹⁶ 1 Jn 1,1.2

¹⁷ Ezk 1,20

¹⁸ Ps 36(35),10

¹⁹ Jn 6,63

²⁰ Ps 36(35),10

²¹ Jn 1,1.2

²² Jn 4,10

²³ Ps 42(41),2.3

»Da bi krščansko ljudstvo bolj gotovo doseglo v svetem bogoslužju obilje milosti, sveta mati Cerkev vneto želi izvesti splošno obnovo liturgije.« (B 21)

